

Zie orthopedisch hulpverlener als zorgverlener

Goede orthopedische zorg bespaart zorgkosten

Hoewel we in Nederland, mede door vergrijzing, te maken hebben met een stijgende zorgvraag, blijven we uitgaan van tijdig beschikbare, betaalbare en toegankelijke zorg. Om deze zorg nu en in de toekomst te kunnen leveren, moeten we gezamenlijk kijken hoe knelpunten als financiële houdbaarheid, een tekort aan zorgpersoneel en draagvlak voor het zorgstelsel aan te pakken zijn.

Orthopedische zorg draagt in belangrijke mate bij aan besparing op de algehele (zorg)kosten in Nederland. Gebruikers van orthopedische hulpmiddelen kunnen langer zelfstandig wonen, deelnemen aan de arbeidsmarkt en hoeven minder vaak een beroep te doen op thuis- en/of mantelzorg. Daarnaast zorgt het gebruik van orthopedische hulpmiddelen ervoor dat de vraag naar overige (laagdrempelige) zorg via de fysiotherapeut, huisarts, podotherapeut aanzienlijk wordt teruggebracht. Het tijdig inzetten van een adequaat functioneel hulpmiddel zorgt daarmee voor algehele gezondheidswinst, op zowel korte als lange termijn.

Vanuit de orthopedische hulpmiddelenbranche zien we steeds vaker dat het leveren van goede, orthopedische zorg onder druk komt te staan. In deze position paper zetten we uiteen dat het verlenen van orthopedische zorg maatwerk is en waarom het belangrijk is de orthopedisch hulpverlener te zien als zorgverlener.

De complexiteit van orthopedische zorg

Mee kunnen doen in de samenleving is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Ongeveer 2.3 miljoen mensen in Nederland hebben een fysieke beperking, waardoor dagelijks functioneren niet mogelijk is. Om dit voor hen mogelijk te maken, zijn orthopedische hulpmiddelen nodig: (semi-)orthopedische schoenen, protheses, ortheses, en therapeutisch elastische kousen. De redenen dat men deze orthopedische hulpmiddelen nodig heeft, zijn wisselend van aard. Soms gaat het over patiënten die een amputatie hebben ondergaan als gevolg van diabetes, of hebben ze hulpmiddelen nodig door artrose, kanker of een ongeluk. En soms gaat het om patiënten met een (aangeboren) afwijking. Ieder mens is uniek in zijn of haar fysieke beperking en heeft een eigen verhaal.

Dit maakt orthopedische zorg zeer complex. Een orthopedisch hulpmiddel wordt op maat verstrekt en is persoonsgebonden. Het hulpmiddel kan confectie of maatwerk zijn maar is precies afgesteld op de functionaliteit, behoeften en mogelijkheden van de gebruiker. Daarnaast is orthopedische zorg progressief: door veroudering, fluctuatie in lichaamsgewicht en verandering van lichaamsdelen, verandert een lichaam continu. Er zullen altijd tussentijdse aanpassingen nodig zijn om het hulpmiddel (opnieuw) goed passend te maken. Denk hierbij aan het aanpassen van orthopedische schoenen i.v.m. chronische gewrichtsklachten bij reuma, of het afstellen van een prothese door vormverandering van een stomp. De effecten van orthopedische hulpmiddelen op het lichamelijke, mentale en maatschappelijke functioneren zijn groot.

De orthopedisch zorgprofessional

De HBO-opgeleide zorgprofessionals zorgen ervoor dat de gebruikers van orthopedische hulpmiddelen hun vrijheid en kwaliteit van leven terugkrijgen. Dit doen ze door hen de juiste en doorlopende zorg aan te bieden, wat een tijdsintensief proces is en de nodige complexiteit kent. Op basis van indicatie – aan de hand van protocollen – bepaalt de orthopedisch zorgprofessional welk hulpmiddel geschikt is en wat er dus geleverd moet worden (confectie of maatwerk). Waar een behandelend arts op medische gronden adviseert en behandelt, maakt een orthopedisch zorgprofessional het vervolgens voor een patiënt mogelijk weer te bewegen en te participeren in de samenleving.

Orthopedische zorg is progressief

Een orthopedisch zorgprofessional moet een patiënt zien bewegen om te weten welk specifiek hulpmiddel de problemen kan oplossen. Hierbij wordt het loop- of bewegingspatroon van iedere patiënt geanalyseerd en in kaart gebracht. Het draait niet alleen om de aansluiting en drukpunten van het lichaamsdeel, maar er zal altijd gekeken moeten worden naar het bewegen en functioneren van het gehele lichaam. Doordat orthopedische zorg progressief is, zal de orthopedisch zorgprofessional het hulpmiddel continu passend moeten maken, en is het een blijvend proces van aanpassen en finetunen.

Uitdagingen voor het leveren van goede orthopedische zorg

Administratieve lastendruk

Doordat de orthopedische zorg te maken heeft met verschillende regelgeving (zorgverzekeringswet, WLZ, revalidatiezorg, DBC en UWV), maakt dit de administratieve lasten en handelingen complex en omvangrijk. Zo stelt iedere betalende instantie eigen eisen en randvoorwaarden voor het aanleveren van gegevens. Het is voor de patiënt en de zorgverlener vaak onduidelijk wanneer iets onder de zorgverzekeraar valt, of dat het een permanente, langdurige of chronische indicatie is. Wanneer deze administratieve lastendruk omlaaggaat, kan de nadruk meer op de zorgverlening zelf komen te liggen.

Toegang tot orthopedische zorg

Belangrijker nog is dat veel financiers van de zorg onvoldoende stil staan bij de consequenties van ingrijpen in de orthopedische zorg en hulpmiddelen. Wanneer patiënten geen toegang krijgen tot de juiste zorg of de benodigde hulpmiddelen, vanuit de behoefte om de kosten voor de zorg in te perken, heeft dat consequenties voor de samenleving in de breedste zin van het woord. Patiënten die beroep kunnen doen op passende en kwalitatief hoge hulpmiddelenzorg, moeten dan een – vaak kostbaarder – beroep doen op andere maatschappelijke regelingen om alsnog mee te kunnen doen aan de samenleving.

De effecten van goede orthopedische zorg in de praktijk

Orthopedische zorg heeft grote effecten op het lichamelijke en maatschappelijke functioneren. Het leidt tot meer vrijheid, zelfstandigheid en betere kwaliteit van leven en is daarom essentieel voor de samenleving. Onderstaande voorbeelden illustreren dit:

Marianne is moeder van twee kinderen en zorgt daarnaast voor haar inwonende ouders. Rond haar 36e wordt er bij haar diabetes type 2 gediagnostiseerd. Daarnaast heeft Marianne moeite om haar gewicht en conditie onder controle te krijgen, het lopen werd met de dag moeilijker en ze kreeg veel last van pijnlijke voeten. Tot overmaat van ramp is ze ook nog gevallen waarna maanden van herstel volgde vanwege een gecompliceerde enkelfractuur. De zorg voor haar inwonende ouders en kinderen moest ze hierdoor uit handen geven. Vanwege restpijn bij belasting en de vorm van de voeten adviseerde een orthopedisch chirurg hoge orthopedische schoenen aan te schaffen. "Na het aanmeten heb ik testschoenen gekregen om thuis te gaan proberen en heerlijk, ik kon weer lopen!" Na het ontvangen van de definitieve orthopedische schoenen, kan ze de belangrijke dagelijkse dingen weer doen, zoals het zorgen voor haar kinderen en ouders.

Dankzij orthopedische schoenen kan Marianne weer zorgen voor haar gezin en ouders

Weer vader en man kunnen zijn dankzij een prothese

Toen Bojan COVID-19 kreeg, traden er onverwachte complicaties op, met het afsterven van zijn rechtersvoet en een deel van zijn kuit tot gevolg. Door de orthopedische zorg kan hij weer een vader zijn voor zijn kinderen en een man voor zijn vrouw: "Ongelofelijk hoeveel innovatie er heeft plaatsgevonden en hoeveel technologie er in een prothese zit, om ervoor te zorgen dat ik zoveel mogelijk kan blijven doen wat ik wil doen. Het zijn echt vakmensen, maar absoluut met aandacht voor de mens achter de cliënt. Waar ik me vooral over verbaasd heb is de technologie die erbij komt kijken." De prothese gaf Bojan zijn vrijheid terug, waardoor hij weer mee kan draaien binnen zijn gezin, op zijn werk én in de samenleving.

NVOS - Orthobanda

Transistorstraat 71-M
1322 CK Almere
035 58 80 495

www.nvos-orthobanda.nl

Dankzij orthopedische schoenen is Astrid niet afhankelijk van een rolstoel

Vanwege een zeldzame aangeboren aandoening (AMC) draagt Astrid Bruin haar hele leven al orthopedische schoenen. Zonder deze schoenen zou Astrid niet zelfstandig kunnen leven. Ze kan dan niet lopen, is volledig afhankelijk van een (elektrische) rolstoel en moet 7 dagen per week geholpen worden. "Ik zou niet eens zelfstandig naar het toilet kunnen." Dankzij de orthopedische schoenen kan Astrid alles: lopen, fietsen, autorijden en werken. En het allerbelangrijkste: deelnemen aan de maatschappij. "Ik kan mij geen leven voestellen zonder schoenen."

Joep verloor een deel van zijn duim als gevolg van een ongeval. Na genezing van de wond, kon de plastisch chirurg niks meer voor hem betekenen. Hij zocht een manier om zijn dagelijkse bezigheden te kunnen blijven doen en kwam in contact met orthopedische zorg. Na een grondig aanmeetproces ontving Joep zijn epithese, een siliconenprothese die het overgevoelige einde van zijn duimstomp beschermt, lengte toevoegt en er ook nog eens goed uitziet. "Vóór mijn epithese, had ik twee handen nodig om een kop koffie op te pakken, nu kan dat met één hand. Bij koken en klussen kan ik hem niet missen." Door de epithese kan Joep weer zelfstandig en veilig koken en klussen, en heeft hij zijn vrijheid terug.

Zonder duim kun je niet koken of klussen